

Sygn. akt III Cz 1122/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Lucyna Morys – Magiera

Sędziowie SO Gabriela Sobczyk

SR (del.) Roman Troll (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 15 września 2015 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku M. J.

przeciwko Z. G. i J. G.

o nadanie klauzuli wykonalności na następcę prawnego

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 27 kwietnia 2015 r., sygn. akt I Co 106/14

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Rybniku, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

SSR (del.) Roman Troll SSO Lucyna Morys – Magiera SSO Gabriela Sobczyk

Sygn. akt III Cz 1122/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2015 roku Sąd Rejonowy w Rybniku oddalił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności na następcę prawnego, albowiem wnioskodawca nie wykazał, aby skutecznie nabył wierzytelność od (...), B.” sp.j. w R. na podstawie umowy przelewu z 9 maja 2013 roku z podpisami notarialnie poświadczonymi, ponieważ w dacie sporządzenia umowy B. J. nie miał umocowania do działania w imieniu W. B. wobec treści oświadczenia z 29 kwietnia 2013 roku o odwołaniu pełnomocnictwa do reprezentowania go jako współnika. Orzeczenie to zapadło na podstawie art. 788 § 1 k.p.c. w związku z art. 781 § 1 k.p.c.

Zażalenie na to postanowienie złożył wnioskodawca zaskarżając je w całości i zarzucając mu: naruszenie art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie, że wnioskodawca nie wykazał skutecznego nabycia wierzytelności od (...), B.” sp.j. w R., podczas gdy przedstawił wzajemnie uzupełniające się dowody potwierdzające okoliczność przeciwną; naruszenie art. 788 § 1 k.p.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie i uznanie, że dokumenty przedstawione przez wnioskodawcę nie uzasadniają nadania klauzuli wykonalności na następcę prawnego; a także naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonanie jego oceny z pominięciem okoliczności, że B. J. nie potwierdził otrzymania oświadczenia o odwołaniu jego umocowania do reprezentacji W. B..

Przy tak postawionych zarzutach wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku i nadanie klauzuli wykonalności, zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Rybniku z orzeczeniem o kosztach postępowania zażaleniowego.

W odpowiedzi na zażalenie uczestnicy postępowania wnieśli o jego oddalenie jako bezzasadnego i zasądzenie od wnioskodawcy na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 101 § 1 k.c. pełnomocnictwo może być w każdym czasie odwołane, chyba że mocodawca zrzekł się odwołania pełnomocnictwa z przyczyn uzasadnionych treścią stosunku prawnego będącego podstawą pełnomocnictwa. Jest to jednostronna czynność mocodawcy dochodząca do skutku przez złożenie - pełnomocnikowi lub osobie trzeciej, z którą miał on dokonać czynności w imieniu mocodawcy - oświadczenia woli o odwołaniu pełnomocnictwa. Złożenie oświadczenia o odwołaniu pełnomocnictwa jest skuteczne od chwili, w której pełnomocnik mógł zapoznać się z jego treścią (art. 61 § 1 k.c.). Przepisy Kodeksu cywilnego nie zastrzegają żadnej formy odwołania pełnomocnictwa przez mocodawcę, nawet w sytuacji gdy forma taka była zastrzeżona dla udzielenia pełnomocnictwa. Może ono nastąpić co do zasady w formie dowolnej, w tym także w sposób dorozumiany.

Nie ulega więc wątpliwości, że odwołanie pełnomocnictwa jest skuteczne dopiero z chwilą gdy pełnomocnik zapoznał się lub mógł zapoznać się z jego treścią, ewentualnie gdy został w jakikolwiek sposób powiadomiony przez mocodawcę o złożeniu takiego oświadczenia woli lub wie o tym osoba, z którą dokonuje czynności. Ten element nie został przez Sąd Rejonowy w ogóle zbadany, a stanowi on kluczową kwestię związaną z prawidłowością zbycia wierzytelności.

Zarówno pełnomocnictwo, jak i jego odwołanie zostało dołączone do akt sprawy po poprzednim orzeczeniu Sądu Okręgowego mającym miejsce 8 października 2014 roku. Żaden z tych dokumentów wraz z pismami przewodnimi nie został doręczony stronie przeciwnej. Z tego powodu wnioskodawca nie wie o przedłożeniu przez dłużników dokumentu wypowiedzenia pełnomocnictwa. Należy tu tylko zauważyć, że zgodnie z regulacją art. 132 § 1 k.p.c. pisma procesowe w toku sprawy powinny być doręczane przez pełnomocników stron sobie nawzajem. Dotyczy to także pism składanych w toku postępowania pomocniczego (o nadanie klauzuli wykonalności) poprzez art. 13 § 2 k.p.c., przy czym przepisy o procesie w zakresie doręczeń mają zastosowanie wprost (por. M. Muliński: [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Tom I. Komentarz do artykułów 1 – 729, pod red. A. Góry – Błaszczkowskiej, wyd. Beck z 2013 roku, teza 8 do art. 13 i powołana tam literatura oraz orzecznictwo). Oczywistym jest, że pisma te muszą zawierać wnioski i oświadczenia istotne dla drugiej strony (por. M. Michalska-Marciniak: [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz do artykułów 1 – 366. Tom I, pod red. A. Marciniaka i K. Piaseckiego, wyd. Beck z 2014 roku, Nb 4 do art. 132). Pisma procesowe obejmują zaś wnioski i oświadczenia stron składane poza rozprawą (por. art. 125 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.). Natomiast w żaden sposób nie przewiduje się doręczania drugiej stronie odpisów środków dowodowych, choćby zostały one przesłane do sądu poza rozprawą wraz z pismem przewodnim (por. wyrok Sądu Najwyższego z 26 czerwca 2012 r., sygn. akt II PK 273/11, LEX nr 1226842). Przesłane z pismami pełnomocników stron pełnomocnictwo i jego odwołanie stanowią środki dowodowe. Ocenie należy jednak poddać także to, czy pisma te /k. 102 i 107/ stanowią jednocześnie pisma procesowe zawierające oświadczenia i wnioski stron. Od tego zależy dalszy bieg postępowania.

Przywołane okoliczności wskazują, że nie została rozpoznana istota sprawy, albowiem Sąd Rejonowy nie ustalił czy pełnomocnik przed zawarciem umowy cesji zapoznał się lub mógł zapoznać się z treścią oświadczenia mocodawcy wypowiadającego pełnomocnictwo, ewentualnie czy został w jakikolwiek sposób powiadomiony przez mocodawcę o złożeniu takiego oświadczenia woli, a także czy wnioskodawca mógł z łatwością dowiedzieć się o wypowiedzeniu pełnomocnictwa. Nie ustalono więc, czy w chwili zawierania umowy cesji pełnomocnik był umocowany do działania w imieniu W. B.. Wykonanie przez Sąd Rejonowy tylko i wyłącznie zaleceń Sądu Okręgowego wskazanych w uzasadnieniu postanowienia z 8 października 2014 roku, przy dysponowaniu – po tym terminie – dokumentem odwołania pełnomocnictwa, a więc przy zmianie okoliczności faktycznych sprawy i brak zbadania

okoliczności związanych z doręczeniem czy zakomunikowaniem stanowiska mocodawcy pełnomocnikowi stanowi istotne uchybienie procesowe związane z nierozpoznaniem istoty sprawy. Nie można bowiem zasadnie orzekać w sprawie o nadanie klauzuli wykonalności na następcę prawnego nie badając czy skuteczna jest umowa cesji wierzytelności. Jednocześnie Sąd Rejonowy nie badał charakteru złożonych pism /k. 102 i 107/, a w szczególności czy zawierają one wnioski i oświadczenia stron oraz czy zostały w sposób prawidłowy złożone.

Mając powyższe na uwadze zażalenie okazało się skuteczne, ale nie mogło doprowadzić do zmiany zaskarżonego orzeczenia, gdyż w sprawie istotne okoliczności nie zostały ustalone. Dlatego też Sąd Okręgowy w oparciu o art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 397 § 1 i 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Rybniku pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy ustali czy złożone pisma /k. 102 i 107/ stanowią pisma procesowe zawierające wnioski i oświadczenia stron oraz podejmie w tym celu stosowne czynności zgodnie z art. 132 § 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c., a następnie - w przypadku takiej konieczności - zobowiąże strony do złożenia wniosków dowodowych w określonym terminie i z odpowiednim rygorem, które potem rozpozna oraz ustali czy pełnomocnik W. B. - B. J. przed zawarciem umowy cesji zapoznał się lub mógł zapoznać się z treścią oświadczenia mocodawcy wypowiadającego pełnomocnictwo, ewentualnie czy został w jakikolwiek sposób powiadomiony przez mocodawcę o złożeniu takiego oświadczenia woli, a także czy wnioskodawca M. J. mógł z łatwością dowiedzieć się o wypowiedzeniu tego pełnomocnictwa. Po ustaleniu tych okoliczności Sąd Rejonowy ponownie rozpozna sprawę wydając orzeczenie stosowne do poczynionych ustaleń.

SSR (del.) Roman Troll SSO Lucyna Morys – Magiera SSO Gabriela Sobczyk